

Kompendium wiedzy z historii na młodzika i wywiadowcę autorstwa *druha Wojciecha Rola*.

Instrukcja:

W kompendium zawarte są najważniejsze rzeczy z historii harcerstwa, jakie powinienes wiedzieć. Jeżeli jesteś młodzikiem, to powinienes znać daty i wydarzenia, które są normalną czcionką (nie pogrubioną). Jeżeli zaś jesteś wywiadowcą obowiązują cię wszystkie informacje tu zawarte. Tak więc... Powodzenia!

Świat :

1857

22 lutego w Londynie urodził się twórca skautingu Robert Baden-Powell

1880-90

E.Th.Seton i D.C.Beard stosują metody zbliżone do skautowych wśród młodzieży amerykańskiej. Jednocześnie Robert Baden-Powell stosuje zwiady, podchodzenie i tropienie wśród żołnierzy angielskich.

1899

Robert Baden-Powell dowodzi obroną południowo-afrykańskiego miasta Mafeking wykorzystując do służby łącznościowej, porządkowej i wartowniczej oddziały skautów.

1907

Baden-Powell organizuje na wyspie Brownsea (Anglia) pierwszy obóz skautowy.

1908

Ukazuje się "Scouting for Boys" Roberta Baden-Powella

1913

W Birmingham (Anglia) odbywa się zlot skautów z całego świat. Wśród 30.000 uczestników udział bierze też 56-osobowa grupa instruktorów z Polski z Andrzejem Małkowskim na czele.

1920

I Zlot Międzynarodowy (Jamboree) w Londynie. Roberta Baden-Powella obwołano Naczelnym Skautem Świata.

Polska:

1909

pierwsze wzmianki w czasopismach lwowskim i warszawskim o ruchu skautów angielskich kierowanych przez Roberta Baden-Powella

1910

Andrzej Małkowski - członek "Zarzewia", "Sokoła" i "Eleusis"*, tłumaczy na język polski "Scouting for Boys" Roberta Baden-Powella za kare.

1911

we Lwowie zorganizowano pierwszy kurs skautmistrzowski

21 maja powstaje Komenda Skautowa we Lwowie

22 maja powstają trzy męskie i jedna żeńska drużyna

15 października ukazuje się pierwszy numer "Skauta" redagowanego przez A. Małkowskiego (m.in. słowa hymnu harcerskiego, tekst ślubowania i Prawa Skautowego oraz ogłoszenie konkursu na odznakę skautową)

1912

ukazuje się podręcznik "Harce młodzieży polskiej", w którym zaproponowano nazwy: harcerz, harcerka, zastęp, zastępowy, drużyna, drużynowy, hufiec, hufcowy, harcmistrz itp.

1913

na zlocie w Birmingham 56-osobowa grupa polskich skautów rozbiła własny obóz, wywiesiła polską flagę (choć Polski nie było jeszcze wtedy na mapie) oraz występowała ze sztandarem z białym orłem w koronie

1916

drużyny męskie podległe Naczelnej Komendzie Skautowej w Warszawie zaczynają używać nazwy Związek Harcerstwa Polskiego

1-2 listopada na Zjeździe Zjednoczeniowym w Warszawie powołano jednolity Związek Harcerstwa Polskiego który przyjął za swe odznaki Krzyż Harcerski i lilijkę z literami ONC. Naczelnikiem został ks. Mauersberger

1918

1-2 listopada w Lublinie utworzono ogólnopolski ZHP (ok. 30 tys. członków)

27 grudnia wybuchła Powstanie Wielkopolskie, w którym bierze udział kilkuset skautów

1919

15/16 stycznia ginie założyciel harcerstwa Andrzej Małkowski, którego statek wpadł na minę w drodze z Francji do Odessy

1920-21

31 grudnia - 2 stycznia obraduje I Walny Zjazd ZHP (m.in. zatwierdzono Prawo i Przyrzeczenie Harcerskie). Naczelnikiem został hm. Stanisław Sedlaczek, Naczelniczką hm. Maria Wocalewska z Łodzi

1926

socjaliści wykorzystując metodę harcerską organizują Czerwone Harcerstwo TUR ze Stanisławem Dubois na czele

1935

w Spale koło Tomaszowa odbył się Zlot 25-lecia harcerstwa, w którym wzięło udział ok. 25 tys. uczestników

1939

27 września grupa instruktorów podjęła decyzję o dalszym działaniu ZHP w konspiracji wojennej. Przyjęto nazwę Szare Szeregi (organizacja męska) i Związek Koniczyn (organizacja żeńska). Pierwszym Naczelnikiem Szarych Szeregów został hm. Florian Marciniak z Poznania. Grupa instruktorów związanych ze Stronnictwem Narodowym powołała mniejsze od Szarych Szeregów "Hufce Polskie". Naczelnikiem "HP" został Stanisław Sedlaczek.

1944

30 grudnia powołano do życia ZHP (początkowo na terenach wyzwolonych - Lubelszczyzna, Rzeszowszczyzna, Białostocczyzna) oparte na działaczach komunistycznych

1947

zapropozowano połączenie Organizacji Harcerzy i Harcerek

1948

przedstawiono program Harcerskiej Służby Polsce

18-20 grudnia odbyła się konferencja, na której ZHP uznane zostało za organizację wierną ideom socjalistycznym

1949

15 października ZHP wcielono do komunistycznego Związku Młodzieży Polskiej zakazując używania Krzyża, lilijki i munduru harcerskiego oraz zmieniono Prawo i Przyrzeczenie, jako drużynę uznano szkołę, jako zastęp - klasę, bez podziału na pleć. Przyjęto nazwę Organizacji Harcerskiej ZMP.

1955

maj/czerwiec powstaje Organizacja Harcerska Polski Ludowej z Centralną Szkołą Instruktorów Harcerskich w Łodzi

1956

8-10 grudnia w Łodzi przy ul. Fornalskiej (obecnie Wileńskiej) powołano do życia Związek Harcerstwa Polskiego i przywrócono stare symbole (mundur, Krzyż, lilijka)

1954-62

pod przewodnictwem Jacka Kuronia działają komunistyczne drużyny "Walterowców" - organizacji odrzucającej wzór drużynowego wzorującej się na postawie komunisty

1980

powstają Kręgi Instruktorów Harcerskich im. Andrzeja Małkowskiego (KIHAM), których celem jest odnowa harcerstwa w oparciu o przedwojenne wartości - Boga, Ojczyznę i służbę bliźnim

1982

rozwiązano ze względu na wprowadzenie stanu wojennego (13 grudnia 1981) Radę Porozumienia KIHAM, która działa dalej w warunkach konspiracji. Powstają też inne niekomunistyczne organizacje harcerskie - Niezależny Ruch Harcerski w Lublinie, Polska Organizacja Harcerska w Koninie (1985), a KIHAM przekształca się w Ruch Harcerstwa Rzeczypospolitej.

1985 (październik)

Powstanie pierwszych drużyn POH

1989

luty - powstaje Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej

marzec - powstaje Związek Harcerstwa Polskiego 1918

Rejestracja POH

1992

3 października dochodzi do połączenia ZHR i ZHP-1918 w jeden ogólnopolski ZHR

1997

23 listopada 1997 delegaci VI Krajowego Kongresu POH podejmują decyzję o rozwiązaniu Polskiej Organizacji Harcerskiej i wstąpieniu w szeregi ZHR

*

"Zarzewie" - młodzieżowa organizacja przygotowująca swych członków do zbrojnej walki o niepodległość

"Sokół" - narodowa organizacja wychowania fizycznego (towarzystwo gimnastyczne)

"Eleusis" - stowarzyszenie wychowania moralnego propagujące abstynencję od alkoholu, tytoniu, kart i rozpusty

Major Jan Piwnik "Ponury":

Urodził się 31 sierpnia 1912 we wsi Janowice k/Opatowa.

W 1933 ukończył Szkołę Podchorążych Rezerwy Artylerii we Włodzimierzu Wołyńskim; w 1943 mianowany ppor. rezerwy. W latach 1935-1939 służył w Policji Państwowej; w wojnie obronnej 1939 dowodził kompanią w batalionie zmotoryzowanym policji do 23 września, kiedy przekroczył ze swoją jednostką granicę polsko-węgierską. W listopadzie dostał się do Francji, a następnie do Anglii, gdzie został wcielony do dywizjonu artylerii w 4. Brygadzie Kadrowej Strzelców, a następnie do 1. Samodzielnej Brygady Spadochronowej.

Po przeszkoleniu w zakresie dywersji, w stopniu porucznika został zrzucony do kraju nocą 7/8 listopada 1941 roku. Lądował na zrzutowisku "Ugór" w pobliżu wsi Czatolin.

Latem 1942 skierowany przez Komendę Główną Armii Krajowej do "Wachlarza", dowodził II Odcinkiem w Równem.

Po aresztowaniu i ucieczce z więzienia wrócił do Warszawy, gdzie otrzymał zadanie odbicia z więzienia w Pińsku żołnierzy "Wachlarza". **W brawurowej akcji 18 stycznia 1943 zadanie wykonał i uwolnionych więźniów przetransportował do Warszawy.**

Wiosną 1943 roku 20 oficerów i żołnierzy "Wachlarza", na czele z Janem Piwnikiem, zostało oddelegowanych do Zgrupowań Partyzanckich AK w Górach Świętokrzyskich. **"Ponury" został szefem Kierownictwa Dywersji (Kedywu) Okręgu Radomsko-Kieleckiego Armii Krajowej.** Scalił kilka oddziałów partyzanckich, tworząc z nich trzy zgrupowania: "Nurta", "Robota" i "Mariańskiego", w łącznej sile ok. 400 żołnierzy. Jego żołnierze dokonali szeregu akcji dywersyjnych, w tym na niemieckie pociągi (jedna z nich była odwetem za bestialski mord na mieszkańcach wsi Michniów 12-13 lipca), likwidowali konfidentów i szpicli, ubezpieczali zrzuty broni, ludzi i zaopatrzenia z Anglii. W czerwcu 1943, na polecenie "Ponurego", w fabryce maszyn rolniczych w Suchedniowie zorganizowano produkcję pistoletów maszynowych, wzorowanych na angielskich **stenach**. W październiku 1943, w wyniku zdrady, zakład wpadł. We wrześniu 1943 zgrupowania "Ponurego", w dowód uznania, dostały od mieszkańców Kielecczyzny bojowy sztandar.

W wyniku operacji Niemców skierowanej na bazę zgrupowania na Wykusie, oddziały partyzanckie poniosły poważne straty.

"Ponury" **dokonał wówczas częściowego rozformowania oddziału i przeniósł się na wschód, w lasy Pasma Jeleniowskiego. W grudniu 1943 rozkazem Komendanta Głównego AK został odwołany z dowództwa zgrupowaniem i w lutym 1944 odkomenderowany do dyspozycji Okręgu "Nowogródek" Armii Krajowej.** Początkowo dowodził samodzielnym oddziałem partyzanckim, a następnie VII batalionem w 77. lidzkim pp Armii Krajowej. W czasie jednego z udanych ataków na obiekty niemieckie, **poległ 16 czerwca 1944 pod Jewłaszami** [obecnie Białoruś]. Pośmiertnie awansowany do stopnia majora.

Po 18 latach starań prochy bohaterskiego komendanta Świętokrzyskich Ugrupowań Partyzanckich Armii Krajowej zostały sprowadzone do kraju - w rodzinne Góry Świętokrzyskie i złożone w murach klasztoru oo. Cystersów w Wąchocku

Pogrzeb mjr. "Ponurego" odbył się 12.VI.1988.

Odnaczenia:

Virtuti Militari IV klasy

Krzyżem Walecznych - x 2